

P10 Kwelderareaal en vegetatiezones: VEGWAD

Titel/naam meet/monitorprogramma

Het VEGWAD-programma maakt deel uit van het programma 'Biologische monitoring zoute Rijkswateren' en valt binnen MWTL (Monitoring der Waterstaatkundige Toestand des Lands).

Naam aansturende organisatie (+ beheer metadata)

Rijkswaterstaat-CIV Centrale informatievoorziening, Derde Werelddreef 1, 2622 HA Delft. (Telefoon 088 – 797 28 00. Contact over data: Servicedesk Data: 015 – 275 77 00 of via servicedesk-data@rws.nl).

Datum voltooiing, volgende herziening

Lopend project.

Samenvatting (korte beschrijving van de inhoud van de dataset)

De vegetatiekaart van VEGWAD bevat vegetatiesamenstelling, vegetatietypen, soortengroepen en oppervlakte vegetatiezones. Op basis van de vegetatiekaart worden diverse afgeleide producten gemaakt zoals vegetatiestructuurkaart, habitattypenkaart en kaart met bedreigde vegetatietypen. Daarnaast kunnen een TMAP-vegetatiekaart en KRW-vegetatiekaart worden afgeleid.

Doel waarvoor data worden verzameld

Via VEGWAD worden de ontwikkeling in kwantiteit/areaal en kwaliteit/biodiversiteit van de kwelders en schorren in Nederland gevolgd. De vlakdekkende vegetatiekaarten worden gebruikt voor bepalen van beheer zoals Natura 2000 beheerplannen, en nationaal en internationaal (TMAP) beleid en rapportageverplichtingen in het kader van Europese wetgeving (Natura 2000 en KRW).

Naam uitvoerende dienst/organisatie (verzamelen data)

- Eerstelijns contact: RWS Servicedesk Data:
<https://www.rijkswaterstaat.nl/formulieren/contactformulier-servicedesk-data.aspx>
- Data te downloaden via:
Metadata: <https://data.overheid.nl/>
<http://www.nationaalgeoregister.nl/geonetwork/srv/dut/search>
- Directe link (naar oude data):
http://www.rijkswaterstaat.nl/apps/geoservices/geodata/dmc/vegetatiekartering_zo_ut_vegwad/
- Algemene informatie:
<https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/natuurenmilieu/kwelders/index.aspx>

Rol contactpersoon (beschrijving op welke wijze de perso(o)n(en) betrokken is/zijn bij de data)

Projectleiding inkoop van de Data IPM team Kennis.

Jeroen Bergwerff (RWS-CIV, jeroen.bergwerff@rws.nl); verantwoordelijk voor de technische specificaties van de kartering

Bas Kers (RWS-CIV, bas.kers@rws.nl): verantwoordelijk voor vegetatieclassificatie.

Geografisch gebied

Alle Nederlandse kwelders en schorren.

Gebruiksbeperkingen (waarvoor zijn de data niet geschikt)

Niet geschikt voor verspreiding op soortniveau.

Overige beperkingen in gebruik

Door veranderingen in vegetatieclassificatie in de loop der jaren is vergelijking tussen vegetatiekaarten voor het bepalen van trends soms lastig.

Thema's (b.v. diversiteit, verspreiding, trends, reproductiesucces)

Areaal, biodiversiteit, successie, regressie, beweiding, grootschalige trends.

Temporele dekking

Zesjaarlijks (cyclisch in vaste clusters van 2-4 kweldergebieden per jaar) sinds midden jaren '70. Voor de VEGWAD cyclus 2009-2022 zie

https://staticresources.rijkswaterstaat.nl/binaries/VEGWAD%20programma%20versie%2009012014_tcm174-354874_tcm21-16310.pdf

Volledigheid

Gebiedsdekkend.

Nauwkeurigheid

Combinatie van meettechnieken en interpolatie leidt tot gebiedsdekkend beeld. Vegetatiekaarten kunnen zowel verschillen in ruimtelijk detail (schaal 1:5.000 tot 1:10.000), als in inhoudelijk detail (op het niveau van lokale subtypen tot het niveau van landschappen). Dit is afhankelijk van het doel waar de kaart voor gebruikt wordt.

Algemene beschrijving van herkomst

Door diverse gespecialiseerde bedrijven.

Inwinningsmethode

Systematisch.

Beschrijving uitgevoerde bewerkingen

Luchtfoto-interpretatie, vegetatieclassificatie volgens SALT-Xero en Hygro typologie; vertalen vegetatietypen naar vegetatiezoning, vegetatiestructuur TMAP-typologie, KRW-typologie, Habitattypen; Rode-Lijst-kaart, extrapolatie zone-info naar arealen gebiedsdekkende deelgebieden. Voor duingebieden wordt de Grove Standaard Typologie gebruikt. In een beperkt aantal gebieden wordt er voor het duinareaal ook gebruik gemaakt van een lokale typologie.

Meetvariabelen

Datum, locatie, vegetatietype volgens SALT-typologie, vegetatiezone (ha). De basistypologie (SALT08) wordt vertaald naar andere typologieën.

Meetmethodiek

Eerst worden stereoscopische luchtfoto's gemaakt van het karteergebied. Meestal worden hier infraroodfoto's voor gebruikt, maar soms wordt ook wel gebruikgemaakt

van true-colourfoto's (gewone kleuren). Bij infraroodfoto's zijn de verschillende plantensoorten en vegetaties veelal beter te onderscheiden. In de 1e karteerfase worden de verschillende foto-eenheden geïnterpreteerd en hieruit worden vlakkenkaarten vervaardigd. In de 2e fase wordt veldwerk verricht. Zo wordt de soortensamenstelling van de verschillende vegetaties van elk kaartvlak beschreven. Deze soortensamenstelling vormt de inhoud van de uiteindelijke vegetatiekaart. Voor de onderbouwing van de inhoudelijke vegetatietyologie worden vegetatieopnamen gemaakt. In de 3e fase worden de vaak honderden vegetatieopnamen geclassificeerd tot een vegetatietyologie en getoetst aan SALT. In de 4e fase wordt van alle kaartvlakken de verschillende inhoud (vegetatietypen) verwerkt tot een matrixlegenda. De inhoud kan op deze manier aan de (digitale) vlakkenkaart worden gekoppeld. Het eindresultaat is de vegetatiekaart. Tot slot wordt bij fase 5 de onderbouwende rapportage geschreven.

Soort dataset (opslagmedium)

Dataopslag

- Vegetatiebestand in RWS geodataruimte
- Vegetatie opnamen in Turboveg en RWS classificatietabel

Verplichting vanuit (Europese) richtlijn

VR	HR	KRW	TMAP	OSPAR
NY+	Y++	Y	Y	N

Kosten op jaarbasis

Geen gegevens.

Soortenoverzicht (soorten waarvoor het meetprogramma (statistisch) betrouwbare gegevens oplevert)

Alle lokaal voorkomende plantensoorten, d.w.z. kweldersoorten met zwaartepunt op zoute en brakke vegetatie.

Habitats (waarvoor het betreffende meetnet gegevens oplevert)

1310, 1320, 1330. In mindere mate 2110-2190.

Referenties

De Jong, D.J., Dijkema, K.S., Bossinade, J.H. & Janssen, J.A.M. 1998. SALT97. Classificatieprogramma voor kweldervegetaties. Rijkswaterstaat RIKZ, Dir. Noord-Nederland, Meetkundige Dienst & IBN-DLO. Diskette met programma en handleiding.

Kers, A.S. 2006. De toepassingen van vegetatiekarteringen. Geonieuws 2006-2: 11-14.

https://staticresources.rijkswaterstaat.nl/binaries/De%20toepassingen%20van%20vegetatiekarteringen_tcm174-262597_tcm21-16307.pdf

Kers, A.S. 2012. SALT-typologie: sleutel en soortengroepen v2.27.xls. Interne gegevens. RWS-DID, Delft.

<https://www.rijkswaterstaat.nl/water/waterbeheer/natuur-en-milieu/kwelders/index.aspx>